

ПСИХОБІОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ В КОНТЕКСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

Поняття "психологічне благополуччя" увійшло в науковий обіг досить нещодавно, та інтерес до нього останнім часом все більш зростає, що зумовлюється тим пріоритетом, який у психологічних, психіатричних та педагогічних дослідженнях надають проблемі забезпечення повноцінного функціонування та високої якості життя людини. Всебічне вивчення даного феномена пов'язане з усвідомленням того факту, що здоров'я (за визначенням ВООЗ) – це не тільки відсутність захворювань або фізичних недоліків, але й повне фізичне, духовне та соціальне благополуччя. Отже, забезпечення повноцінного, гармонійного, щасливого існування людини неможливе без розуміння факторів, що впливають на виникнення/зникнення та розвиток/послаблення відчуття психологічного благополуччя як задоволеності основними аспектами свого життя.

Аналіз досліджень та публікацій показують, що в сучасній психологічній літературі не існує єдиного визначення та єдиної загально визнаної концепції психологічного благополуччя. Серед багатьох теорій та напрямів досліджень виділяють два основні підходи до тлумачення даного психічного феномена. Перший, гедоністичний передбачає розуміння психологічного благополуччя як досягнення задоволення та уникнення невдач, отримання позитивних емоцій від досягнення значущих цілей. Другий, евдемоністичний, повноту самореалізації людини в конкретних життєвих ситуаціях.

Автором найбільш відомої теорії психологічного благополуччя, розробка якої дозволила подолати обмеженість кожного з названих підходів та використати їх надбання, є К. Рифф. Ця американська дослідниця інтегрувала та узагальнила основні положення концепцій, що характеризують повноцінне функціонування людини та виділила шість основних компонентів психологічного благополуччя [цит. за 3]: самоприйняття, особистісне зростання, автономія, позитивні відносини з навколишніми, управління досяжним середовищем, мета в житті. У процесі розробки своєї теорії К. Рифф створила як оригінальний метод психотерапії, так і авторську психодіагностичну методику "Шкали психологічного благополуччя".

На сьогодні теоретичні уявлення К. Рифф є методологічною основою побудови більшості зарубіжних та вітчизняних досліджень психологічного благополуччя, а розроблені нею "Шкали психологічного благополуччя" зазнають адаптації, апробації і модифікації та активно використовуються в психодіагностичній практиці.

З використанням як оригінальних так і модифікованих "Шкал психологічного благополуччя" в російськомовному середовищі на сьогодні проведено досить велику кількість досліджень, спрямованих на вивчення залежності психологічного благополуччя від віку, статі, рівня освіти, культурної належності та інших факторів [3]. У то й же час, аналіз останніх досліджень особистісних факторів психологічного благополуччя показує, що не всі аспекти даної проблеми знайшли своє відображення в наукових роботах. Так, невисвітленим залишається питання впливу на психологічне благополуччя психобіографічних характеристик людини, утворюваних особливостями побудови суб'єктивної картини життєвого шляху, які, як відомо, є регуляторами діяльності людини в усіх сферах її існування [2]. Безперечно значення проблеми та недостатня її розробленість зумовили актуальність даного дослідження.

Метою даного дослідження було вивчення психобіографічних характеристик особистості як факторів, що зумовлюють рівень психологічного благополуччя людини.

У дослідженні прийняли участь 87 осіб віком від 19 до 22 років.

Діагностику психологічного благополуччя досліджуваних було проведено за допомогою методики К. Рифф "Шкали психологічного благополуччя" [3].

Вивчення психобіографічних характеристик особистості – за допомогою двох методик, створених у межах біографічного підходу:

1) "Оцінювання п'ятирічних інтервалів" (ОПІ) (Є.І. Головаха, О.О. Кронік, Р.А. Ахмеров) [2], оцінюваними діагностичними показниками якої були оцінки насиченості минулого, теперішнього, майбутнього, життя в цілому, очікувана тривалість життя, реалізованість, психологічний вік, коефіцієнт дорослості;

2) "Психологічна автобіографія" (О.Ю. Коржова) [1], яка дозволила оцінити такі психобіографічні показники як продуктивність створення образів минулого та майбутнього, середній час ретроспекції та антиципації.

Для оцінки взаємозв'язку показників психологічного благополуччя та психобіографічних характеристик було проведено кореляційний аналіз.

На першому етапі статистичного аналізу даних було розраховано коефіцієнти кореляції Пірсона між характеристиками психологічного благополуччя та психобіографічними показниками досліджуваних, отриманих за допомогою методики "Оцінювання п'ятирічних інтервалів". Результати наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Значущі кореляції рівня психологічного благополуччя з показниками ОПІ

Показники ОПІ	Показники "Шкал психологічного благополуччя"						
	Само- прийняття	Позитивні відносини	Автономія	Управління середовищем	Мета в житті	Особистісне зростання	Психологічне благополуччя
Оцінка насиченості: минулого	0,301 ²						
теперішнього		0,238 ¹	-0,251 ¹			0,316 ²	
майбутнього	0,294 ²	0,271 ¹			0,227 ¹	0,261 ¹	
життя в цілому	0,231 ¹					0,347 ²	
Очікувана тривалість					0,29 ²		

життя	0,271 ¹	0,266 ¹	Показники "Шкал психологічного благополуччя"				
Реалізація/визнання ОПІ	-0,316 ²	Позитивні відносини	Автономія	Управління середовищем	Мета в житті	Особистісне зростання	Психологічне благополуччя
Психологічний вік	прийняття	відносини					
Коефіцієнт дорослості	-0,279 ¹	-0,254 ¹	0,237 ¹	0,299 ²	-0,389 ²	-0,309 ²	-0,244 ¹

Примітка: ¹ – $p < 0,05$; ² – $p < 0,01$.

Як свідчать дані, наведені в табл. 1, оцінки досліджуваних за шкалою "Самоприйняття" методики К. Рифф утворюють найбільшу кількість кореляційних зв'язків із психобіографічними характеристиками, отримуваними за методикою "Оцінка п'ятирічних інтервалів" – рівень позитивного ставлення до себе прямо пов'язаний із оцінками насиченості минулого, майбутнього, життя в цілому, очікуваною тривалістю життя. За твердженням авторів методики ОПІ, середні оцінки періодів та життя в цілому вказують на суб'єктивну продуктивність життя та окремих його етапів в свідомості людини [2]. Отже, для досліджуваних із позитивним ставленням до себе, прийняттям та визнанням своїх особистісних особливостей притаманне сприйняття свого минулого як етапу, сповненого важливими подіями; майбутнє також вважається їм перспективним, пов'язаним із великою кількістю можливостей та важливих життєвих ситуацій. Життєвий шлях у цілому оцінюється як цікавий, яскравий, насичений значущими ситуаціями та зверненнями. До того ж, досліджувані розраховують на досить значну тривалість життя, але в межах реалістичних уявлень (в жодного досліджуваного не було виявлено очікуваної тривалості життя, що авторами методики ОПІ характеризується як екстремальна).

Зворотну кореляцію встановлено між оцінками за шкалою "Самоприйняття" та показниками потенційності/реалізованості життєвого шляху – реалізованістю, психологічним віком, коефіцієнтом дорослості (табл. 1). Наявність подібного зв'язку вказує на психологічну молодість, наявність нереалізованого творчого потенціалу, значні життєві очікування у досліджуваних, що відрізняються позитивним ставленням до себе, прийняттям як своїх переваг, так і негативних якостей.

З іншого боку, незадоволення собою, розчарування, неприйняття своїх важливих особистісних якостей притаманне досліджуваним, які сприймають своє життя як тьмяне та порожнє, не мають значних життєвих очікувань та перспектив, негативно оцінюють своє минуле, незадоволені теперішнім та сповнені песимізму стосовно майбутнього.

У відповідності до даних, наведених у табл. 1, значну кількість кореляційних зв'язків також встановлено між психобіографічними характеристиками та оцінками досліджуваних за шкалою "Позитивні відносини" "Шкал психологічного благополуччя". Високі оцінки за цією шкалою прямо корелюють з оцінками насиченості теперішнього та майбутнього, очікуваною тривалістю життя; зворотно – з показником реалізованості, психологічним віком, коефіцієнтом дорослості. Отже, сприйняття свого теперішнього та майбутнього як цікавих, насичених важливими подіями, очікування на тривале життя, психологічна молодість та наявність нереалізованого потенціалу пов'язані з прагненням досліджуваних встановлювати близькі, довірчі стосунки, бажання виявляти турботу та піклування про інших людей. Психологічна старість, відчуття повної життєвої реалізованості, навпаки, призводять до труднощів у проявах теплоти та відкритості до інших людей, відсутності достатньої кількості значущих відносин, небажання йти на компроміси та підтримувати тісні зв'язки з довколишніми.

За даними, наведеними в табл. 1, оцінки досліджуваних за шкалою "Автономія" утворюють лише два значущі зв'язки із показниками психологічного благополуччя – зворотний з оцінкою насиченості теперішнього та прямий з коефіцієнтом дорослості. Отже, для досліджуваних із прагненням до незалежності притаманне незадоволення своїм актуальним часом, бажання сповнити його більшою кількістю важливих подій та активністю, спрямованою на досягнення значущих життєвих цілей. Упевненість у можливості регулювати власну поведінку, здатність протистояти соціальному тиску у своїх думках та вчинках також притаманна для досліджуваних, які відчувають себе більш дорослими, порівняно із хронологічним віком.

Результати кореляційного аналізу (табл. 1) показують наявність статистично значущих зв'язків між оцінками досліджуваних за шкалою "Управління середовищем" з показниками реалізованості життєвого шляху – реалізованістю, психологічним віком та коефіцієнтом дорослості. Отже, для осіб із більшим почуттям упевненості та компетентності в управлінні повсякденними справами, переконанням у здатності ефективно використовувати наявні життєві обставини притаманна: "психологічна старість" – відчуття себе більш дорослим, переважання психологічного віку над хронологічним, значна життєва реалізованість – велика відносна вага минулого в картині життя та відчуття того, що більшість значущих подій в житті вже відбулася.

Дані, наведені в табл. 1, також показують, що наявність мети в житті за "Шкалами психологічного благополуччя" прямо корелює з оцінками насиченості майбутнього, очікуваною тривалістю життя і зворотно – з реалізованістю та коефіцієнтом дорослості методики ОПІ. Отже, результати, наведені в табл. 1, дозволяють дійти висновку, що досліджувані, що мають високі оцінки за цією шкалою, очікують на досить високу тривалість життя та продуктивне, насичене подіями майбутнє. При цьому, наявність цілей на майбутнє, що надають життю часової перспективи, пов'язана з високим рівнем потенційності життя, низькою оцінкою рівня реалізованості, заниженим психологічним віком та психологічною молодістю (нижчий коефіцієнт дорослості). Тобто, відчуття того, що життя є осмисленим та наявність переконань, що створюють важливі життєві цілі, пов'язані з оптимістичною, насиченою життєвою перспективою, значними планами, оптимістичними прогнозами та очікуваннями. Натомість, відсутність смислу та мети в житті зумовлюється психологічною старістю, значною життєвою реалізованістю, збідненими планами та перспективами, песимістичним ставленням до майбутнього та життя в цілому.

За даними, наведеними у табл. 1, показники досліджуваних за шкалою "Особистісне зростання" методики К. Рифф прямо корелюють із оцінкою насиченості теперішнього, майбутнього і життя в цілому; зворотно – з реалізованістю та коефіцієнтом дорослості. Наявність такого зв'язку дозволяє охарактеризувати досліджуваних, що відчувають безперервність особистісного розвитку, постійне самовдосконалення, поступову реалізацію творчого потенціалу, відновлення та розвиток особистісних ресурсів, як відкритих досвіду теперішнього, спрямованих у майбутнє, активних у побудові життєвих планів, "психологічно молодих", сповнених значних життєвих очікувань та прагнень. Переживання особистісної стагнації та відсутності прогресу, усвідомлення зупинки у особистісному зростанні зумовлюється

психологічною старістю, негативним ставленням до теперішнього, песимістичним поглядом у майбутнє, збідненими життєвими перспективами, пасивністю у побудові життєвих планів.

Що стосується загального показника психологічного благополуччя, то, за даними кореляційного аналізу, виявилось, що він на статистично значущому рівні зворотно пов'язаний із реалізованістю життєвого шляху, психологічним віком та коефіцієнтом дорослості (табл. 1). Отже, упевненість у позитивному перебігу власного життя та задоволеність всіма його значними аспектами притаманні для "психологічно молодих" людей, які мають ще нереалізовані творчі ресурси, значні життєві очікування та плани, оптимістичне ставлення до майбутнього, переконання що попереду ще мають бути значні події та звершення і саме тоді відбудеться реалізація особистісного потенціалу.

Таким чином, психобіографічні характеристики особистості, отримувані за методикою ОПІ, корелюють з усіма показниками психологічного благополуччя людини. При цьому, найбільшу кількість кореляцій із суб'єктивною якістю життя утворюють оцінки потенційності/реалізованості життєвого шляху – "реалізованість", "психологічний вік", "коефіцієнт дорослості", які зворотно пов'язані з більшістю шкал та загальним показником психологічного благополуччя. Отже, потенційність життєвого шляху (наявність творчого потенціалу, позитивне сприйняття майбутнього) пов'язана з високим рівнем психологічного благополуччя, домінуванням позитивної самооцінки, наявністю мети та смислу життя, відчуттям безперервного саморозвитку.

На другому етапі статистичного аналізу даних було визначено коефіцієнти кореляції Пірсона між характеристиками психологічного благополуччя та психобіографічними показниками досліджуваних, отриманими за допомогою методики "Психологічна автобіографія". Результати наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Значущі кореляції рівня психологічного благополуччя з показниками "Психологічної автобіографії"

Показники "Психологічної автобіографії"	Показники "Шкал психологічного благополуччя"						
	Самоприйняття	Позитивні відносини	Автономія	Управління середовищем	Мета в житті	Особистісне зростання	Психологічне благополуччя
Кількість подій:							
загальна	0,258 ¹			0,321 ²	0,302 ²	0,359 ²	0,267 ¹
минулого	0,242 ¹			0,264 ¹			
майбутнього	0,26 ¹	0,261 ¹	0,347 ²	0,317 ²	0,407 ²	0,422 ²	0,305 ²
Час ретроспекції:							
загальний					-0,327 ²	-0,325 ²	
сумних подій	-0,228 ¹	-0,408 ¹		-0,376 ²		-0,261 ¹	-0,244 ¹
радісних подій	0,337 ²				-0,229 ¹		
Час антиципації							
загальний			0,267 ¹	0,268 ¹	0,243 ¹	0,289 ²	0,251 ¹
сумних подій			0,232 ¹		0,227 ¹	0,258 ¹	
радісних подій		0,305 ²	0,298 ²	0,297 ²	0,307 ²	0,376 ²	0,256 ¹

Примітки: ¹ – $p < 0,05$; ² – $p < 0,01$.

Результати кореляційного аналізу (табл. 2) показали наявність тісних зв'язків між оцінками психологічного благополуччя та психобіографічними характеристиками, отриманими за методикою "Психологічна автобіографія".

Оцінки за шкалою "Самоприйняття" на статистично значущому рівні прямо корелюють із показниками продуктивності сприйняття образів минулого, майбутнього та життя в цілому, середнім часом ретроспекції радісних подій; зворотно корелюють із середнім часом ретроспекції сумних подій. Відомо, що кількість побудованих та названих образів сприйняття життєвого шляху є одним з найважливіших показників "Психологічної автобіографії" [1]. Особливе значення при цьому має кількість майбутніх подій, яка вказує на продуктивність, багатство психологічного часу, наявність життєвих планів та перспектив.

Отже, отримані дані свідчать про те, що для досліджуваних з високим рівнем самоприйняття властива висока продуктивність побудови суб'єктивної картини життєвого шляху в цілому, багатство життєвих програм, розгорнуті життєві перспективи. При цьому, підґрунтя для такого ставлення до майбутнього досліджувані з позитивним ставленням до себе шукають у своєму минулому, зазираючи в нього досить далеко та знаходячи значну кількість приємних спогадів (середній час ретроспекції – загальний та радісних подій). Негативне ставлення до себе, навпроти, перешкоджає актуалізації образів минулого та майбутнього, спричиняє занепокоєння досліджуваних стосовно прийдешніх подій, або, принаймні, призводить до відсутності планування та розвинутої усвідомлюваної життєвої перспективи.

Оцінки за шкалою "Позитивні відносини" утворюють значущі зв'язки із кількістю названих подій майбутнього, середнім часом антиципації радісних подій та зворотно корелюють із середнім часом ретроспекції сумних подій (табл. 2). Таким чином, для досліджуваних, які мають приємні, близькі стосунки із навколишніми, притаманні оптимізм, продуктивність життєвого планування, розвинута життєва перспектива, небажання занурюватись у неприємні епізоди минулого.

Дані, наведені в табл. 2, показують також наявність прямих кореляцій між шкалою "Автономія" та кількістю подій майбутнього, середнім часом антиципації, антиципації радісних та сумних подій. Отже, упевненість у здатності протистояти соціальному тиску у власних думках та вчинках пов'язані виключно з орієнтацією на майбутнє, розробленими життєвими планами та перспективами. Досліджувані мають значну особистісну потенційність, заглядають далеко у майбутнє та не бажано озираються у минуле, незважаючи ані на досягнення, ані на невдачі, які вже відбулися. При цьому, сприйняття майбутнього відрізняється реалістичністю, прийняттям як радісних, так і сумних подій.

Результати кореляційного аналізу показують наявність значної кількості зв'язків оцінок за шкалою "Управління середовищем" з показниками "Психологічної автобіографії" – пряму кореляцію із кількістю подій (загальною, подій майбутнього і минулого) та середнім часом антиципації (загальним і радісних подій); зворотно – із середнім часом ретроспекції сумних подій. Таким чином, можна зробити висновок, що для досліджуваних з розвинутим відчуттям упевненості в собі та компетентності в управлінні повсякденними справами притаманна висока продуктивність побудови суб'єктивної картини життєвого шляху – взагалі та окремих його етапів (минулого та майбутнього). Вони

характеризуються багатством психологічного часу, наявністю життєвих планів та перспектив, "психологічною молодістю" та активністю.

За даними табл. 2, найбільшу кількість кореляцій із психобіографічними характеристиками утворюють оцінки досліджуваних за шкалою "Мета в житті" методики К. Рифф. Виявлено зв'язки з кількістю подій (загальною та подій майбутнього), середнім часом антиципації (загальним, сумних і радісних подій). Зворотний зв'язок встановлено із середнім часом ретроспекції (загальним та радісних подій). Отже, досліджуваних з високим рівнем осмислення життя можна охарактеризувати як спрямованих у майбутнє, оптимістичних, активних у побудові життєвих планів та перспектив, сповнених відчуттям власної потенційності та наявності нереалізованих особистісних ресурсів. До того ж, їм не властиво занурюватися в минуле, поринаючи в приємні спогади.

За даними, наведеними у табл. 2, показники досліджуваних за шкалою "Особистісне зростання" методики К. Рифф також прямо корелюють із кількістю подій (загальною та подій майбутнього), середнім часом антиципації (загальним, радісних і сумних подій), зворотно – із середнім часом ретроспекції (загальним і сумних подій). Тобто, відчуття безперервного саморозвитку та самовдосконалення пов'язані із продуктивністю, багатством психологічного майбутнього, наявністю життєвих планів, розробленою життєвою перспективою. Досліджуванні із усвідомленням власного особистісного прогресування не бажають зацикловуватися на неприємностях та невдачах минулого, оскільки спрямовані у майбутнє, у якому, за їх розрахунками, відбудуться значущі звершення та досягнення. Але їх очікування є досить реалістичними – вони готові до зустрічі з неприємними подіями, які є неминучими в майбутньому. Співвідношення показників ретроспекції і антиципації, а також продуктивності сприйняття образів минулого вказують на "психологічну молодість", потенційність і оптимістичність, відчуття наявності ще нереалізованих особистісних ресурсів.

Загальний показник психологічного благополуччя, за даними кореляційного аналізу (табл. 2), на статистично значущому рівні прямо пов'язаний із продуктивністю сприйняття образів життєвого шляху – кількістю подій (загальною та подій майбутнього), середнім часом антиципації (загальним і радісних подій), зворотно – із середнім часом ретроспекції сумних подій. Тобто, переживання задоволення всіма аспектами власного життя та позитивна оцінка його перебігу властиві досліджуваним із високою продуктивністю створення суб'єктивної картини власного життя, багатством психологічного майбутнього, оптимізмом, розвинутими життєвими перспективами, "психологічною молодістю", потенційністю життєвого шляху, значущими сподіваннями та прогнозами.

Таким чином, психобіографічні характеристики особистості, отримувані за методикою "Психологічна автобіографія", корелюють з усіма показниками психологічного благополуччя. При цьому, як і в методиці ОП, найбільшу кількість кореляцій із задоволенням життям утворюють оцінки, що характеризують потенційність, відсутність відчуття повної життєвої реалізованості особистості – її спрямованість у майбутнє, наявність ще невикористаних особистісних ресурсів.

Висновки. Психологічне благополуччя як відчуття задоволеності життям є обов'язковою умовою повноцінного функціонування людини.

Проведене дослідження дозволило встановити, що серед особистісних факторів, які пов'язані із виникнення відчуття задоволення/незадоволення різними аспектами власного життя, значну роль відіграють психобіографічні характеристики людини. Позитивне ставлення до себе та прийняття всього різноманіття власних особистісних якостей притаманне людям з продуктивністю створення суб'єктивної картини життєвого шляху, високими оцінками насиченості важливими подіями життя в цілому та окремих його етапів, психологічною молодістю (нижчим психологічним віком та коефіцієнтом дорослості), більш низькими показниками життєвої реалізованості, далеко поширеними в майбутнє життєвими прогнозами, небажанням озиратись у минуле.

Найбільше значення для виникнення та розвитку відчуття психологічного благополуччя мають показники потенційності життєвого шляху (відсутність відчуття повної життєвої реалізованості) – "психологічна молодість", оптимізм, орієнтація на майбутнє, активність у побудові планів, розроблені життєві перспективи, значні очікування, реалістичність життєвих прогнозів.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в розширенні уявлень про фактори виникнення відчуття психологічного благополуччя, практичне – у встановленні необхідності врахування психобіографічних характеристик в процесі надання психологічної допомоги людям, які незадоволені власним життям.

Перспектива подальшого дослідження в цьому напрямку полягає у вивченні вікової динаміки, гендерних, професійних та інших особливостей зв'язку психологічного благополуччя та психобіографічних показників особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коржова Е.Ю. Методика "Психологическая биография" в психодиагностике жизненных ситуаций [Текст] / Е.Ю. Коржова. – К. : МАУП, 1994. – 109 с.
2. Кроник А.А. Каузометрия [Текст] : Методы самопознания, психодиагностики и психотерапии в психологии жизненного пути / А.А. Кроник, Р.А. Ахмеров. – М. : Смысл, 2003. – 258 с.
3. Шевеленкова Т.Д. Психологическое благополучие личности [Текст] : обзор основных концепций и методика исследования / Т.Д. Шевеленкова, П.П. Фесенко // Психол. диагностика. – 2005. – № 3. – С. 95 – 123.

Подано до редакції 27.11.09

РЕЗЮМЕ

Проведено аналіз взаємозв'язку рівня психологічного благополуччя з психобіографічними характеристиками особистості. Визначено, що особливості суб'єктивної картини життєвого шляху є факторами, що впливають на рівень задоволення життям. Встановлено, що особливе значення для психологічного благополуччя мають показники потенційності (відсутності відчуття життєвої реалізованості).

Ключові слова: психобіографічні характеристики, суб'єктивна картина життя, життєва реалізованість, психологічне благополуччя.

А.Н. Большакова

ПСИХОБИОГРАФИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ В КОНТЕКСТЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО БЛАГО-ПОЛУЧИЯ ЛИЧНОСТИ

РЕЗЮМЕ

Проведен анализ взаимосвязи уровня психологического благополучия с психобиографическими характеристиками личности. Установлено, что особенности субъективной картины жизненного пути являются факторами, влияющими на уровень удовлетворенности жизнью. Показано, что особенное значение для психологического благополучия имеют

показатели потенциальности (отсутствия чувства полной жизненной реализованности).

Ключевые слова: психобиографические характеристики, субъективная картина жизни, жизненная реализованность, психологическое благополучие.

A.N. Bolshakova

PSYCHO-BIOGRAPHICAL CHARACTERISTICS IN THE CONTEXT OF PERSONAL PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

SUMMARY

The author analyzes correlations between psychological well-being and psycho-biographical characteristics of a person. It is established that characteristics of the subjective picture of life way are the factors of life satisfaction level. It is demonstrated that indices of potentiality (absence of the sense of full life realization) are most important for psychological well-being.

Keywords: psycho-biographical characteristics, subjective picture of life, life realization, psychological well-being.
